

A Notre Dame de Siontól az Aranyig

A Sas-hegy látványához ma már elválaszthatatlanul hozzátartozik az az aranysárga színben pompázó, impozáns épület, amely immáron nyolcvan éve iskolaként működik. A Notre Dame de Sion leánygimnázium és az „Arany” történetét foglalja össze a napokban bemutatott, Iskola a hegytetőn című kiadvány.

A Notre Dame de Sion Nővérek női szerzetesi kongregáció Római Katolikus Leányiskolája 1930-ban épült fel a Sas-hegyen. „A rendnek az erkölcsi és jellemnevelés mellett az a célja, hogy a magyar leányokat az idegen nyelvek alapos elsajátítására és az európai irodalmak megismerésére által széles látókörű, de hazájukat mindenek fölött szerető nőkké nevelje” – olvasható az alapításkori oktatási-nevelési irányvonal az Iskola a hegytetőn címmel megjelent helytörténeti kiadványban.

A könyv szerint a pedagógiai munkához kiváló körülmények társultak. Az iskolát övező tágas parkban játszótér, tenispályák, fenyőliget, gyümölcsösök teret alakítottak ki. Minden osztály a saját lugását gondozta, emellett egy kis botanikus kertben tanulmányozhatták a természet szépségeit. A miséket az iskola kápolnájában tartották.

A második világháború súlyos csapást mért az intézményre, a rommá lőtt kápolnát elbontották. A szintén jelentős károkat szenvedett iskolaépületet a nővérek saját erejükből rendbe tették, ennek ellenére nem maradhattak itt sokáig, 1948-ban el kellett hagyniuk az országot, miután az iskolát államosították.

Ezt követően néhány évre az

Oleg Kosevojról elnevezett ösztöndíjas iskola rendezkedett be az épületben, ahol a munkásifjakat szovjet főiskolákra, egyetemekre készítették fel – a szakmai anyagok mellett az orosz nyelvvel, valamint az SZKP történetével is meg kellett ismerkedniük az ösztöndíjasoknak. Az egykori dokumentumok tanúsága szerint nem volt kifejezetten eredményes a felkészítő munka: 1953 nyarán a Politikai Bizottság megállapította, hogy a túlsúlyos tananyagot képtelenek teljes egészében átadni, emellett nem sikerült a „kommunista erkölcsöt” megszilárdítani, azaz megfelelő fegyelmet tartani. Ezek után nem meglepő, hogy 1954-ben az Oleg Kosevoj iskolát megszüntették – ennek helyébe lépett az Arany János Általános Iskola és Általános Gimnázium.

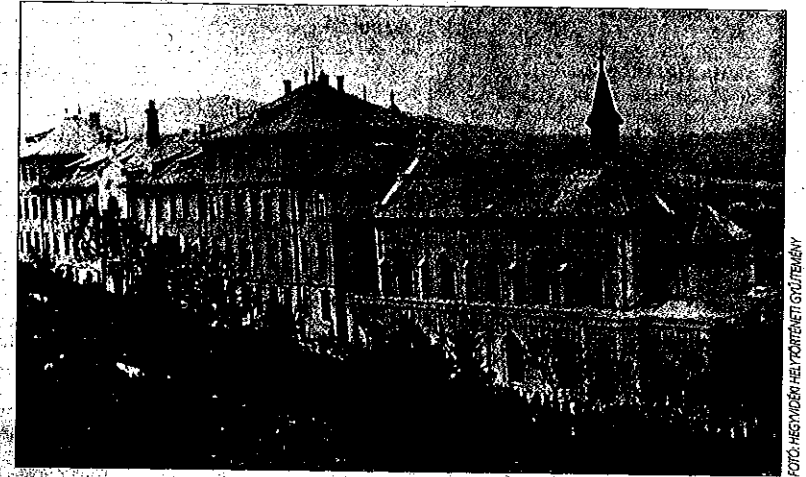
Az új intézmény kialakítását Sárdi János igazgatóra bízták, aki korábban már létrehozott Berettyóújfalun egy hasonló, ugyancsak Arany Jánosról elnevezett gimnáziumot és diákotthonot. Az iskolatörténeti könyv rámutat arra, hogy Sárdi ma is érvényes célkitűzéseket fogalmazott meg intézményvezetőként, például azt, hogy „tudatosítani kell a tanulás, a tudás óriási jelentőségét, a műveltség hatalmas erejét [...], mert tanult fők sokak milliója alkotja az erős nemzetet”. Fontos gondolata volt az is, mely szerint „szerepettel párosult következetes szigorúságra” van szükség, azaz a pedagógusoknak meg kell követelniük a fegyelmet és a fegyelmet, ugyanakkor megértéssel kell kezelniük a felnőtteknek

esetleg semmitmondó, a gyermek számára viszont az „egész világot jelentő” problémákat.

Dr. Rácz Dezső igazgatása idején a gimnáziumi diákotthon kollégiummá lépett elő, 1963–1974 között pedig a Magyar Tudományos Akadémia pszichológiai és pedagógiai kutatásainak színterévé vált az iskola: a kísérleti munka és a bemutatóórák nemzetközi szinten is komoly szakmai érdeklődés mellett zaj-

ról, kirándulásairól is beszámol. Bár ez az összeállítás csak egy kis merítés az iskola mindennapjaiból, azért utal a mozgalmas közösségi életre.

A jó iskolai közösség mindenél fontosabb – hangsúlyozta a kerület polgármestere, aki részt vett az önkormányzat támogatásával megjelent könyv ünnepélyes bemutatóján. Pokorni Zoltán szerint „életünk legfontosabb éveit töltjük az iskolában,

Az intézmény 1922-ben

lortak. A környék benépesülésevel együtt évről évre nőtt a gyermeklétszám, ezért 1980-ban a kollégiumot felszámolták, s a volt hálótermeket is tantermekké alakították át. A zsúfoltság enyhítésére 1984 és 1986 között két új létesítményt is átadtak: a „kis épületet” és egy korszerű tornacsarnokot.

Az intézmény élete természetesen nem csak a tanulásból áll. Az Iskola a hegytetőn című kiadvány szerzője, dr. Horváth Zsófia igazgatóhelyettes – aki 44 éve dolgozik az Aranyban történelem-filozófia szakos tanárként – az elmúlt évek jelentősebb ünnepeiről, báljairól, versenyei-

itt kapjuk ugyanis azokat a barátokat, akik még érdek, számítás nélkül, a sors szeszélyei folytán soroltnak mellénk? Úgy véli, ilyen emberi kötelékek tartanak meg egy iskolát, de nagyobb közösségeket is, mint a Hegyvidék, vagy a nemzetünk; szükség van tehát a létező, erős közösségekre, mert csak ezek részeként tudunk felemelkedni.

■ A Hegyvidéki História sorozat részeként megjelent Iskola a hegytetőn című kiadványt a Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjteményben (XII., Beethoven utca 1/b) vásárolhatják meg az érdeklődők.